

ZAPOMENUTÉ SVĚTLO V KOSTELE

I letos vyvrcholí pardubická část Febiofestu netradiční filmovou projekcí na netradičním místě. Stane se tak již po šesté a určitě opět za obrovského zájmu diváků a celostátních i regionálních médií. Po fenomenálním úspěchu projekce filmu Spalovač mrtvol v prostorách krematoria, oscarovém snímku Jiřího Menzela Ostře sledované vlaky uvedeném na pardubickém nádraží, speciální projekci Tmavomodrého světa v prostorách letiště, uvedení strhujícího polského filmu Andrzeje Wajdy Katyň v prostorách bývalé vojenské posádky a loňské projekci působivého dokumentu Občan Havel přikuluje ve stylovém prostředí sladovny pardubického pivovaru za účasti režiséra snímku Jana Nováka, čeká letos návštěvníky pardubické části Febiofestu další filmové překvapení, tentokrát komornější, intimnější a duchovnější - Zapomenuté světlo v pardubickém kostele Zvěstování Panny Marie.

Třemi Českými lvy a několika cenami z amerických filmových festivalů ověnčený snímek Vladimíra Michálka, v němž exceluje Bolek Polívka v roli faráře Holého, je příběhem o střetu jedince s mocí a o ještě těžším zápase s pocitem bezmoci. Farář Holý bojuje v 80. letech minulého století se státními úředníky i vyššími církevními hodnostáři za záchranu venkovského kostela. Je sice bezmocný v konfrontaci s arogancí totalitního komunistického režimu i s utrpením smrtelně nemocné milované Marjánky (v podání Veroniky Žilkové), v nerovném boji však neztrácí ani tvář, ani víru, ani lidskou důstojnost. Film, který řada kritiků označuje za nejpoetičtější a nejsilnější z celé tuzemské porevoluční produkce, vznikl na motivy stejnojmenné knihy Jakuba Demla a pro režiséra Vladimíra Michálka se stal osobní výpovědí. K Zapomenutému světlu řekl: „V tom filmu je hrozně moc ze mě. Hodně jsme improvizovali, leccos vznikalo až během natáčení, některá kázání faráře Holého jsem psal s Bolkem Polívkou přímo na place. Jsem z hor a znám lidi, kteří tam celý život žijí a které režim nikdy nezlomil. Znáám spoustu farářů, kteří měli nesmírně tvrdý život a oni si přesto nestěžují a jsou tam dál za pár šupů, protože peníze pro ně nejsou důležité víc než lidé, mezi kterými žijí.“

Film o tom, že tou pravou vírou je láska k člověku, vznikl před 14 lety, nic ovšem neztratil ani na síle, ani na niternosti. Reflexe dusných 80. let, citlivá Michálkova režie a Polívkovo velmi civilní a manýr zbavené hraní stojí za vidění i za unikátní prostředí k uvedení. Tím se tentokrát stane kostel Zvěstování Panny Marie – místo, jímž kráčely dějiny a které mělo pro Pardubice nesmírný význam – ať už díky osobě muže, který jej založil, či slavné době, v níž tak učinil. Oním donátorem totiž nebyl ve druhé polovině 14. století nikdo menší než arcibiskup Arnošt z Pardubic – muž, jemuž Pardubice vděčí nejen za svůj historický význam, ale i za městský znak – stříbrná půlka koně se zlatou uzdou na červeném štítě byla totiž původním rodovým znakem Arnoštovým. Přestože od roku 1340 působil Arnošt jako děkan pražské kapituly, od roku 1342 jako kanovník ve Vratislavi a od roku 1343 coby pražský arcibiskup, na město dědictvím mu svěšené nikdy nezapomínal. Nejen, že vystavěl na místě otcovské tvrze gotický hrad, ale pro zvýšení významu „Civitas nova Pardubycz“ – města nové Pardubice - v roce 1359 založil i nový kostel Panny Marie a ten se poté stal středobodem dalšího urbanistického rozvoje města. Právě kolem tohoto kostela se totiž následně začaly vinout řady nových domů a uliček, které pak vytvořily základ historického centra Pardubic. Kostel měl poté pohnutý osud - začátkem 16. století vyhořel, v roce 1507 zažil své znovuzkřížení, pak se stal dokonce součástí přeneseného kláštera minoritů. Novou duši mu v letech 1905 – 1906 vdechl architekt, stavitel a restaurátor Bóza Dvořák, muž, který spolupracoval např. s Mikolášem Alšem či sochařem Vilémem Amortem a shodou okolností přesně 90 let poté „vdechl duši“ příběhu Jakuba Demla režisér Vladimír Michálek. Tato osudová paralela film i kostel Zvěstování Panny Marie symbolicky spojuje. V Česku bychom proto těžko hledali místo, jemuž by obnovená premiéra Zapomenutého světla slušela více.